

EDINOST

Uredništvo in upravnništvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20. Telefon 11-57. Dopisi naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglasi, reklamacije in denar pa upravništvu. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarne „Edmost“. Poduredništvo v Gorici: ulica Glošne Carducci 7, I. n. — Telef. št. 327. Glavni in odgovorni urednik: **prof. Filip Peric**.

vati s čvrstim optimizmom, ki nam ga

vati s čvrstim optimizmom, ki nam ga

vati s čvrstim optimizmom, ki nam ga ne smejo zamoriti nobeni neuspehi. Defetizem in razvalinarstvo bi bilo, če bi se hoteli postaviti na stališče, češ vse je izgubljeno, ker na pr. ne moremo več izobešati slovenskih ali hrvatskih narodnih zastav, ker ne moremo manifestirati, kakor bi hoteli itd. Ne samo defetizmu, temveč tudi očitni in usodni zmoti bi se vdajali s takim naziranjem. Podobni bi bili gospodu, ki bi bil prepričan, da nima 10.000 lir v žepu, če tega vsemu svetu ne pove. A ima jih, četudi sam ve o njih, in poleg tega so mu še bolj na varnem.

In zopet je treba poudariti, da brez
efektivne disciplinacije ne more biti ni-
kake discipline, nikakega reda. Vzemni-
mo na pr. vprašanje sindikatov. Zakon
ne sili nikogar, ne pristopi. »Aja, aj
stori naš človek?« Je molčimo, bo po-
stopal vsak po svojem preudarku. Ali
se je s tem vprašanje samo rešilo? Ni-
kakor ne, zakaj ni vseeno, ali se pri-
stopi k sindikatom brez ozira na naše
vodilne ustanove ali pa po njihovem
direktnem nasvetu. Istotako ni vseeno,
ali se naši delavci od te ali ene strani
naganjajo, da morajo pristopiti, ali pa
če to storijo prostovoljno. Sicer se v
obeh slučajih vprašanje »samo rešuje«,
toda mi vsi igramo pri tem le vlogo
gledalcev ob roku življenja. Naša na-
loga pa je, da posegamo aktivno v živ-
ljenje samo, in to mora postati eden
izmed glavnih ciljev naše obnove,
zakaj kar velja glede sindikalnega
vprašanja, velja o nešteto drugih vpra-
šanjih vsakdanjega življenja našega
 ljudstva.

Kakor rečeno, so namenjena **vs**a raz-
motrivanja o naši reorganizaciji v prvi
vrsti naši inteligenci, katera je že po
vsotnem položaju poklicana skrbeti za
splošne interese našega ljudstva, za
celotno usodo naše narodne skupnosti.
Inteligenca naj torej v prvi vrsti raz-
mislija o potrebi naše reorganizacije in
obnovitve na podlagi delitve dela v
skladu s temeljnimi elementi social-
nega življenja, kakor jih podaje to živ-
ljenje samo: t. j. na podlagi plemensko-
ovgenetičnega, kulturnega, gospodar-
skega in moralnega udejstvovanja. Po
emeljitem premisleku se bodo tudi
naši konkretni programi za vsako po-
je in ob dosledni dobri volji tudi nači-
ni primernih realizacij.

Mussolini pregledal fašistovsko milico

Kralj podpisal odlok glede imenovanja
sindikalnega ministra

RIM, 5. Načelnik vlade in vodja fašizma on. Mussolini je pregledal večaj predploodne oddelke fašistovske milice. Na vezbališču vzdolž dvoredora "Passeggiata archeologica" so pričakovali Mussolinija načelnik milice gen. ozan, državna podtajnika gen. Bonini in podadmiral Sirianni, glavni tajnik fašistovske stranke on. Turati, mski guverner sen. Cremonesi in ruge oblasti.

Točno ob 10.30 se je Mussolini v premlstvu posebnega tajnika Chiavonija pripeljal na vežbališče. Po predenju v defiliranju milice je vladni načelnik poklical k sebi oficirje ter je imel nanje kratek nagovor.

Rekel jim je, da posveča posebno žnjo milici ter da bo vedno nudil potrebna sredstva v svrhu njene vsestranske spopolnitve.

podlok, ki imenuje on. Mussolinij za
odkalknega ministra, je Nj. Vel. kralj
podpisal in bo v kratkem objavljen
uradnem listu »Gazzetta Ufficiale«
prezemu novega ministrstva bo
adni načelnik naslovil na podrejene
gane posebno okrožnico, v kateri bo
ponovno pojasnjene smernice za
organizacijo dela in proizvajanje. —

Poplave v Jugoslaviji

Del Ptuja pod vodo - Naraščanje Drave,
Save in Donave - 100 milijonov Din.
škode v Vojvodini

BEOGRAD, 5. (Izv.) Poplave v Jugoslaviji še vedno naraščajo. Danes zjutraj je voda poplavila del mesta Ptuj in okolico. Po nekod je voda vdrila v kleti in v nizka stanovanja. Večina mostov med Vurberkom in Ptujem je porušena. Pod vodo se nahaja tudi del železniške proge. Popoldne je voda začela padati.

Iz Srbije prihajajo poročila o novih poplavalh in velikih škodah. Glavna železniška proga med Beogradom in Nišem, ki je bila znatno poškodovana, še ni popravljena.

Tudi iz južnih krajev poročajo o škodah. Zanimivo je dejstvo, da je včeraj in danes v Jugoslaviji le malo deževalo. Donava narašča pri Regensburgu, Pasavu in Dunaju. Vendar pa ni, glasom dosedanjih vesti podrla tamkaj nikakega nasipa. Nasipi ob Donavi do Novega Sada so zaenkrat v dobrem stanju, a se ne ve, če bodo vzdržali morebiten nov naval vode. Vojvodinske reke naraščajo, ker prihaja iz Romunije mnogo vode. Pri Zagrebu je Sava nocoj narasla za 1,40 m, Drava pa je včeraj narasla pri Mariboru za 60 cm.

Pri Ardu...

ri Apuritu se nahaja pod vodo 2854 oralov zemlje; če pa Donava poruši nasip, bo poplavljenih okoli 25 tisoč oralov plodovite zemlje. Vse podravje se nahaja pod vodo in sicer v kompleksu kakih 20 tisoč oralov. Povodnji so povzročile do sedaj v Vojvodini okoli sto milijonov Din. škode.

Ljubljanski velesojem zaključen
 LJUBLJANA, 5. (Izv.) Danes je bil z velikim uspehom zaključen Ljubljanski velesojem. Čeravno je bilo včeraj slabo vreme, je posetilo velesojem okoli 15 tisoč ljudi.

Nevinšte, poplave in druge nesreče

BERLIN, 5. Zid, ki je držal nasip, se je v bližini Berlina zrušil, ker ga je voda izpodjedla. Pri tem je bilo 12 oseb mrtvih in kakšnih 50 ranjenih.

PARIZ, 5. Zelo močna nevihta je napravila v soboto veliko škodo železniskim, telegrafskim in telefonskim programom. Tudi iz drugih krajev poročajo o velikih neurjih. PriACHEResu je skočil iz tira brzovlak, ki vozi iz Le Havrea v Pariz, ker je nevihta onemogočila opazovanje signalov. Izpod ruševin so izlekli 18 mrtvih potnikov in 90 ranjenih. Nekaj pozneje sta trčila dva vlaka med postajama Vigneux in Villeneuve. Deset oseb je bilo ranjenih. — V nedeljo je strahovita nevihta divjala v krogu Senne et Oise. Zetev je uničila, več krajev je poplavljenih. Strela je povzročila mnogo požarov in ubila več oseb.

BERLIN, 5. Včeraj je strašna nevihta ovzročila silne nesreče in škode na berlinskem ozemlju, posebno hude pa Weilersdorfu, kjer je vodovje odneslo 10 hiš in 12 mostov. Pet oseb, ki so bile na teh mostovih, se je utopilo. V nekem veliko gostilno je pribežalo na stotine ljudi. Strela je udarila v poslopje, ki se je zrušilo in pokopalo okoli 100 ljudi. Izvlekli so 13 mrtvih in 50 ranjenih. Ljudi v ostalem mestnem okrožju je nevihta zrušila več poslopij. Izpod Krkonošev poročajo, da je poplavljenih mnogo vasi, polja in vrtovi so pod vodo.

Skrb za kruh na Francoskem
PARIZ, 5. »Journal Officiel« objavlja
adno naredbo, ki zaukazuje, da mo-
je vsi mlinarji naznaniti do 8. t. m.
e svoje zaloge domačega in inostra-
ga žita. Samo inostrana žita za kruh
do prosta carin, če jih bodo uvažali
50 q minimalno. Finančna uprava
strogo nadzorovala knjigovodstvo
mlinarjev.

Alzaški katoličani ne marajo avtonomije

PARIZ, 5. Alzaška katoliška stranka sprejela sklep, ki zahteva decentracijo države, vendar odklanja vsako rešitev po avtonomiji.

**emonstracije telefonskih uradnikov
v Parizu**

PARIZ, 5. Danes opoldne so priredili uradniki glavnega telefonskega urada demonstracijo, da protestirajo proti nezadovoljstvu, s katero parlamentarni odbor razpravlja o reviziji njihovih plač. Glavni govornikov je pozvalo uradnike, da ne zapuste svoje službe ter naj pozajo na odločitev vlade.

Španska vlada pojasnjuje

ZADAR, 3. Vlada je objavila polodno poročilo, v katerem pojasnjuje, kaj je oglobila zarotnike z visokimi marnimi kaznimi. Pravi, da pojde ta ar v dobrodelne namene. Vlada tudi roča, da bo postopala kar nai-

žje proti kršiteljem notranjega
u in istotako proti političnim be-
ncem, ki delujejo proti nji v ino-

DNEVNE VESTI

SPORT

Venizelos prihaja v Grčiji zopet na površje

ATENE, 5. General Pangalos se še vedno zelo trudi, da bi sestavil novo vlado, v kateri bi bil ministrski predsednik voditelj male protivenizelistične stranke Zavidzianos. Obrnil se je tudi na Venizelosa, da bi spregovoril svojo sina Kyriakosa, da prevzame kako ministrstvo v tem kabinetu. Kyriakos Venizelos se nahaja sedaj v Franciji in je pripadal svojčas diplomatskemu zboru. Venizelos je stavil kot pogoj, da stopi njegov sin v novi kabinet pod predstvom Zavidzianos, razpis novih volitev ob zagotavljanju popolne volilne svobode. Novo izvoljeni parlament bi moral najprej potrditi med diktaturo izvedeno spremembo ustave. Pangalos je na to pristal in je zato Kyriakos Venizelos včeraj že zapustil Pariz. Nove volitve bi se izvršile v mesecu oktobru.

Bolgarsko sobranje odgodeno

SOFIJA, 4. Sobranje je včeraj sprejelo izredno državno bilanco, še nekaj drugih zakonov in potem prekinilo to zasedanje. Dalo je ministrskemu svetu pravico, da ga skliče, ko se mu bo zdelo potrebno.

Amnestija za Radoslavova

SOFIJA, 5. Vladni poslanci so vložili v sobranju predlog, da se amnestira bivši ministrski predsednik za časa svetovne vojne dr. Vasil Radoslavov. Vlada je včeraj penzionirala mnogo višjih oficirjev, ki so znani kot prijatelji bivšega predsednika Cankova.

Indijska sloga

LONDON, 5. V Patni na Bengalskem so se spopadli Indijci in muslimani, ker so drugi prepovedali prvim procesijo mimo neke mešije. Bilo je mnogo mrtvih in ranjenih. Oblasti so napravile red, vendar je položaj zelo težak.

Na Angleškem primanjkuje premoga

LONDON, 5. Listi poročajo, da je pomanjkanje premoga vsled rudarskega štrajka vedno bolj občutno. Vlada bo zaprosila za dovolitev izrednih kreditov za nakup premoga v inozemstvu. Pomanjkanje premoga se čimdalje bolj občuti tudi v industriji, ki je deloma že morala omejiti svoje obrate.

LONDON, 5. Generalni svet angleških strokovnih organizacij je izdal oklic

vsem včlanjenim zvezam, kjer jih poziva na enoten nastop proti novemu vladnemu zakonu o osemurnem delavniku.

Španski državni proračun

MADRID, 5. Ministrski svet je odobril izredni državni proračun za leto 1926-1927, ki bo v ravnotežju s približno 3500 milijonov peset.

Mosulska pogodba

ANGORA, 5. Angorski vladi so sporočili, da je angleška vlada ratificirala mosulsko pogodbo in da so iraški odposlanci za ratifikacijo na potu v Angoro.

Pisma iz Rima

Pri sv. Petru

(Od našega rimskega dopisnika)

3. julija. Pa nikar ne mislite, dragi čitatelji «Edinosti», ko bodele čitali goreni naslov mojega današnjega pisma, da sem se že preselil na oni svet ter da pišem te vrstice na pragu v nebesko kraljestvo in v nebesko glorio. O ne! Ker je bil to dan praznik rimskega patrona sv. Petra in ker se bliža čas mojega odhoda, sem se še enkrat podal k sv. Petru v Vatikanu, da še enkrat objamem s svojim pogledom oni prekrasni biser, ki je Berninijev trg sv. Petra, in ono čudo arhitekture, ki je Michelangelova kupola sv. Petra, ter ju potem varno shranjena zaklenem v globine svoje duše, da me bosta spremljala povsod in vse dotlej, dokler se v resnici ne prikažem pred nebeskimi durmi sv. Petra.

Kakor je pač samo ob sebi razumljivo, je sv. Peter patron večnega mesta. Do l. 1870. je bila na predvečer njegovega praznika 1. jula sv. Petra vsako leto krasno razsvetljena. Ko je napočil slovesni dan, ga je naznanil topovski strel iz Castela S. Angelo. Ob 10. uri se je podal sv. oče iz svojih vatikanskih palač s svojim živopisnim dvorom v baziliko, kjer je ob asistenci vseh v Rimu se nahajajočih kardinalov bral pred papeževim oltarjem, nad grobom sv. Petra in pod čudovitim baldahinom Berninijevim pontifikalno mašo.

Od l. 1870., t. j. od zavzetja Rima dalje ni več tako. Kupola sv. Petra se nič več ne razsvetljuje, razen edinele ob izrednih prilikah. Castel S. Angelo se je spremenil iz trdnjave v muzej. Papežev oltar je zapuščen, ker od zavzetja Rima dalje ne bere nič več maše v baziliki, kakor se je to dogajalo prej ob velikih praznikih, ampak prihaja v njo le ob izrednih prilikah in še to več ali manj tajno in navadno le proti večeru. Sv. oče vstopa namreč ob takih prilikah v baziliko skozi kapelo sv. Sakramenta in občinstvu je vstop dovoljen le proti posebnemu dovoljenju.

Torej praznovanje praznika sv. Petra ni nič več tako slovesno, kakor je bilo še pred dobrimi petdesetimi leti. Ali navzlic temu se še dandanes tega dne zgrinjajo v čudesni hram vsega krščanstva ogromne množice ljudstva, pobožnih vernikov in radovednežev, iz mesta in dežele, iz Italije in celega sveta. Ob 8. uri in pol se vrši slovesna maša stolnega kapitlja, ob 10. uri pa bere pontifikalno mašo pred premičnim oltarjem, postavljenim pod papeževim oltarjem in v neposredni bližini groba sv. Petra, kardinal bazilike Mery de Val.

Bronasti kip sv. Petra, delo neznanega umetnika, je tega dne oblečen v papeški ornat. Svetnik ima na «lavi» papeško tiaro, posejano s smaragdi in rubini, na roki papeški prstan, na prsih pa velik križ iz dijamantov. Izpod ornata mu gleda leva noga in cele procesije ljudi se vrste ter mu pobožno poljubljajo odkrito nogo. Neštete ustnice, ki že skozi petnajst stoletij poljubljajo to nogo, so zapustile vidne sledove v kovini, iz katere je izdelana noga. V grobnici sv. Petra, pod papeževim oltarjem in pod Berninijevim baldahinom so tega dne izpostavljeni v zlati žari zemeljski ostanke svetnika, medtem ko je dostop v grobnico prepleten ves z zelenjem in cvetjem.

Berninijev baldahin! Popisati čudesa te bazilike, ki te sicer ob prvem obisku pusti skoraj hladnega in razočaranega, a ki te čimdalje bolj ogreva, čim večkrat jo vidiš, bi bilo skorajda nemogoče. Ali prva stvar, ki te pretrese in prevzame s čustvom občudovanja, je ravno Berninijev baldahin. Kakor rečeno, ni moji namen popisati krasote tega in mnogih drugih del, ki krasijo baziliko sv. Petra, ampak podati hočem samo nekoliko zanimivih zgodovinskih podatkov o tem mojstrskem delu Berninija.

Papež Urban VIII. se je delj časa ukvarjal z mislijo zamenjati skromni baldahin, katerega je dal zgraditi papež Pavel V., z drugim razkošnim baldahinom, ki naj bi bil vreden okraske največje bazilike vsega krščanstva. V to svrhu je papež poklical k sebi Berninija ter mu naročil, da naj izdela načrt za nov baldahin. Od Berninija izdelani načrt je papežu nadvse ugajal, ali odkod vzeti ogromne količine kovine, katero je predvideval načrt, ko pa je bila papeška blagajna skorajda prazna vsled velikih izdatkov za obrambo države.

V tej zadregi je Bernini svetoval papežu, da naj vzame potrebni bron za zlitje baldahina iz Panteona, edine antične zgradbe, ki je ostala popolnoma ohranjena in nedotaknjena od številnih vpadov barbarov. In le žal, za zgradbo novega krščanskega umetnovega je bil deloma razdejan še kasnejši in edini popolnoma še ohranjeni umotvor antike. Papež Urban VIII., iz družine Barberini, je poslušal nasvet Berninija in je dal sneti iz Panteona bronasto streho, da z njenim bronom izvede od njega zamišljeni in od Berninija predloženi načrt novega baldahina. Mnogi Rimljani so ostro obsodili dejanje papeža in odtod ona zbadljivka: quod non fecerunt barbari, fecerunt Barberini.

Iz Panteona sneti bron je tehtal 450.200 funtov, odnosno 143.000 kg. Samo žebli, ki so imeli povprečno težo 15 kg, so tehtali 9374 funtov. Toda ta ogromna količina bronu ni še zadostovala za zlitje baldahina, ampak je moral papež naročiti še drug bron iz Benetk in Livorna. V celoti je bilo uporabljeno za zgradbo baldahina 1.863.392 funtov kovin. Pozlačenje, izvršeno z zlatom iz cekinov, je stalo 40.000 zlatnikov. Gradnja baldahina, ki je visok 29 metrov, je trajala celih 9 let. Za izdelavo štirih stebrov so prejeli kiparji in livarji, ki so jih gradili, 12.000 zlatnikov. Bernini pa je prejel za svoje delo 35.000 zlatnikov. V celoti je stal baldahin približno 1 milijon lir takratne vrednosti in je bil slovesno odkrit in posvečen dne 29. junija 1633. leta ter je že takrat vzbudil velikansko občudovanje. Kakor pripovedujejo, je eden iz kardinalov predlagal papežu, da naj se za Berniniju v nagrado za njegovo mojstrsko delo — zlata verižica, nakar mu je papež odgovoril: «Da, Berniniju lato, a verigo onemu, ki kaj takega redlaga!»

V trenutku, ko sem hotel zapustiti baziliko sv. Petra, je vstopil v njo kaj čuden popotnik. Oblečen je bil v raskavo kuto meniha in v roki je nosil pravoslavnu podobno, iz šib spleten križ. Iz njegovega trudnega obraza z razmrščeno brado in živo, naravnost fanatično gorečimi očmi, iz njegove zaprašene obleke in iz njegovih izbitih sandalov se mu je bralo, da je prehodil dolgo, dolgo pot. Ne meneč se za radovedne poglede množice, je krenil naravnost h kipu sv. Petra, da mu tudi on z gorečim poljubom poljubi hladno bronasto nogo. Kaj neki ga je gnalo na dolgo, dolgo pot, katero je moral prehoditi? Ali kes in pokora za prejšnje življenje ali hrepeneče iskanje utehe v dvomih in obupu ali pa morda prošnja k svetniku v njegovem največjem in najlepšem hramu, da naj mu bo milostljiv ob smrtni uri, ko bo potikal na njegova nebeska vrata?

Ali ste si naročili knjige „GORIŠKE MATICE“?

DRUŠTVA ALI STE DOLOČILA OSEBE, KI NAJ NABIRAJO ČLANOV ZA GORIŠKE MATICE? AKO STE JIH DOLOČILA, VPRAŠAJTE JIH, KAKO SO IZVRŠILI SVOJO NALOGO TER POZOVITE, NAJ SE PODVIZAJO!

Križa v tržaškem mestnem svetu

V tržaškem mestnem svetu je planila te dni na dan križa, ki je trajala že več mesecev. Ze v prvih mesecih letošnjega leta se je pojavilo v občinskih političnih krogih gibanje za nove občinske volitve. Prefektura pa je odgovorila na tozadevno vprašanje občine, da se ne morejo vršiti nove volitve, dokler ne razpiše vlada splošnih občinskih volitev. (Seveda se more govoriti po sedanjih zakonodajih o občinskih volitvah samo glede onih občin, ki ne dobijo potoštata. To so vse občine, katerih prebivalstvo presega 5000 duš).

Mestni svet je obstojal dalje, toda križa s tem ni bila odpravljena. V fašistovskih krogih se je bolj in bolj poudarjalo, da sedanji mestni svet, ki je bil izvoljen v februarju 1922., ne odgovarja novemu položaju. Prišlo je za kulisami do raznih sporov, a končno je križa izbruhnila na dan. To se je zgodilo po povratku posl. Ricci-ja, fašistovskega komisarja, iz Rima v Trst pred nekoliko dnevi. In te dni je predložila fašistovska večina ostavko na svoja mesta v občinskem svetu, kar pomeni, da je občinski svet prenehal eksistirati. V najkrajšem času bo sledil razpust in imenovan bo vladen komisar. Preteklo soboto se je podal v Rim tržaški prefekt gr. uff. Gasti, katero potovanje je v zvezi z nastalo krizo v mestnem svetu.

Zanimivo je dejstvo, da so nekateri fašistovski občinski svetovalci podali ostavko v roke župana sen. Pitacca, drugi pa so poslali tozadevna pisma fašistovskemu komisarju posl. Ricci-ju. Ta poslednji je objavil v «Popolo di Trieste» izjavo, v kateri izraža nado, da bo župan brez dvoma sprejel ostavko mestnih svetovalcev.

Nedeljski «Piccolo» je objavil o krizi daljši članek, v katerem poje Tržačanom nekatere levite, očitajoč jim, da so sami zakrivali nekako osamljenost, v kateri se nahaja sedaj Trst. Izginiti da mora avtonomistični duh, ki da je še vedno močan med Tržačani. Za dejstvo, da g. Mussolini ni še mogel obiskati Trsta, je treba iskati vzrok v raznih osebnih sporih, ki da izhajajo iz take duševnosti. «Piccolo» prihaja do zaključka, da morajo Tržačani prebiti obroč te osamljenosti. Nič neupravičeno vega se ni še zgodilo v življenju mesta, vse da se da še popraviti.

Po teh izjavah «Piccola» se jasno vidi, da italijanski politični krogi priznavajo, da ne gre tu za golo upravno krizo mestnega sveta, temveč za globoko politično krizo celega mesta.

Čudna usoda knjige

Navadno doživljajo samo osebe in stvari opisovane v knjigah čudne dogodivščine. S knjigo «Materinstvo», katero je izdala «Narodna knjigarna» v Gorici, so se pa tudi zgodile stvari vredne junaka v kakem romanu.

Najprvo je na pr. «Goriška straža» od 23. junija pisala sledečo o tej knjigi: «Knjiga je neprecenljive vrednosti za naše žensktvo itd.» Ze nastopna številka iste «Goriške straže» od 30. junija je priobčila odredbo cerkvene cenzure, da knjiga «Materinstvo» vsebuje krivice versko-nravnih nauke in sumljive, pohujšljive izjave ter da knjige «Materinstvo» ne sme nihče ne čitati, ne hraniti, ne prodajati, ne posojati, in ne prestopljati v drug jezik.

Tudi naš list je dobil obvestilo o novoizšli knjigi «Materinstvo». Ker smo po površnem prelistanju knjige takoj spoznali, — čeprav nismo teologi — da knjiga vsebuje nekatere nauke, ki niso v skladu z versko-nravnimi nazori katoliške cerkve, smo se raje vzdržali vsakega poročanja o knjigi toliko časa, da se o knjigi izreče cerkvena oblast.

Pa tudi s čisto zdravniško-strokovnega stališča smo imeli svoje pomisleke, katere smo sporočili nekaterim našim priznanim zdravnikom. Ti so nas potrdili v našem mnenju: knjiga «Materinstvo» vsebuje namreč po sodbi zdravnikov-veščakov nestrokovnjska navodila, kot to tudi dobro naglašata cerkvena cenzura.

Knjigo je spisala g. Ferjančičeva, bivša načelnica odseka deklinskih krožkov Prosvetne zveze v Gorici.

Strokovno kritiko o knjigi priobčimo v četrtkovni številki.

Dijaška Matica v Trstu

Vlaganje prošnje

Dijaška Matica v Trstu naznanja, da sprejema prošnje za šolsko leto 1926-27 do vstevši 31. avgusta t. l. Vse prošnje brez izjeme morajo biti spisane na obrazcu, ki ga je izdalo društvo in ki se dobi pri vseh dijaških društvih Ljudske Krajinne in v uradu Dijaške Matice v Trstu, Via Coroneo 17, III. Kdor želi obrazec naravnost od urada D. M., naj pošlje natančen naslov in naj priloži znamko za 60 cent. Opozorjamo, da se bodo upoštevale samo prošnje onih dijakov, ki bodo nabrali kaj članov za D. M. Pristopnice za nove članke dobijo v uradu D. M. in pri vseh dijaških društvih. D. M. pripominja obenem, da so dijaki, ki so dovršili 17. leto, sami člani. V nasprotnem slučaju so člani starši.

Vsaki prošnji, v kateri morajo biti navedeni razlogi, radi katerih se prosil podpora, morajo biti priloženi sledeči dokumenti: 1) ubožni list, 2) dokaz, da prosilec obiskuje šolo, 3) ako ni začetenik, dokaz, da je prejšnji letnik z uspehom dovršil. Pri visokošolcih, da je položil predpisane izpite oziroma kolektivje, 4) domovinski list (potrdilo o državljanstvu). V prošnji mora biti navedeno vse, kar naj tvori podlago za njeno pravilno rešitev.

Dijaška Matica v Trstu.

Navodila za nabiranje članov za Dijaško Matico

Redni člani so lahko osebe stare najmanj 17 let. Ustanovni član postane posameznik, ki plača enkrat za vselej 100 lir in društva, ustanove itd., ki plačajo za dobo petih let 100 lir. Redna članarina za društveno leto, ki traja od 1. avgusta do 31. julija naslednjega leta, znaša 6 lir; vpisnina 2 lire. Vsak novopristopivši član mora izpolniti pristopnico. Znesek 8 lir plača potem položnice Zadrudne Zveze v Trstu. Ko bodo društveni urad izpolnjeno pristopnico in znesek 8 lir potom Zadrudne Zveze, pošlje novemu članu društveno izkaznico. Proti plačilu 1 lire za poštnino dobijo novi člani tudi društvena pravila.

„Slovenec“ o „Ženskem svetu“

Nedeljski «Slovenec» prinaša obširno poročilo o razstavi «Slovenska žena», ki tvori poseben odsek ljubljanskega velesejma. To razstavo je priredilo «Splošno žensko društvo» v Ljubljani. V poročilu nahajamo tudi odstavek, ki se nanaša na glasilo naših ženskih organizacij «Ženski svet». «Slovenec» piše: «Popolna je zbirka slovenskih ženskih listov. Pri tem je zanimivo, da je našla doslej ta panoga slovenskega tiska ugodna tla samo v Trstu: Prvi slovenski ženski list — «Slovenka», 1879. do 1903. — se je rodil v Trstu in doživel dobo šest let...; poslej so vsi podobni poizkusi, bodisi kateregakoli ženskega tabora, ponesrečili, dokler ni leta 1923. začel zopet v Trstu izhajati «Ženski Svet», ki je tako srečno ubral svojo pot, da ga je z veseljem sprejelo vse slovensko žensktvo. Stvar se pojasnjuje zelo enostavno: Slovencev je premalo, da bi mogla ena ali druga kulturna struja sama vzdrževati večji ženski list, Trst pa so — nevtralna tla! Res je pa tudi, da so tržaške Slovenke posebnost podjetne, energične in spretnosti — solidarne. To ustvarja čuda.

Vežno za upokojece in obrtnike

Iz pisarne ljudskega tajništva v Idriji smo prejeli sledeče opozorilo splošne važnosti: Ker se je zadnja leta pripetilo več slučajev da so se delale od strani oblasti ovire v izplačevanju zaostankov pokojnin svojem umrlih upokojevcem vseh vrst, se priporoča vsem upokojevcem, kakor tudi onim, ki so upravičeni prejemati katerosibodi pokojnino od države, da napravijo pred smrtjo oporoko, v kateri določijo glavnega dediča, ki naj prejme po njihovi smrti njihove eventuelne zaostanke na pokojnino.

Taka oporoka se lahko napravi na nekolekovanem pisemskem papirju in jo morajo podpisati tri priče.

Prepis oporoke se mora priložiti prošnjam za izplačilo eventuelnih pokojninjskih zaostankov, s čimer je s tem vse postopanje znatno olajšano.

Isto velja tudi za vse koncesijonirane obrti. Tudi v slučaju smrti imetelja take koncesije je za prenos iste radi smrti neobhodno potrebna taka oporoka v kateri se določi dedič za nadaljno izvrševanje obrti. Pripetili so se slučaj, da je bila ravno radi tega odvzeta obrt dedičem umrlega imetelja, ker je ni v svoji oporoki zapustil določenemu nasledniku. Priprosta zadeva ima v velikih slučajih lahko usodne posledice.

GOSPODARSKI VESTNIK.

Izšla je sedma številka s sledečo vsebino: Furian Janko: Razmišljanja! Zadrudništvo: G. F.: Peti redni občni zbor Zadrudne zveze v Trstu; Življenje: Uredništvo: Koliko naj stane celjenje proti rdečici prašicev? dr. G. I.: Prva pomoč v hlevu (dalje); Živnozdravnik Gerbic Josip: Bolezni na siskih pri govedu; Živnozdravnik: Klayvar Milton: Za napredek živinoreje na Goriškem; * * * Kdaj začni krmiti novo seno? Mlekarkstvo: in g. Podgornik Anton: Pinja «Astra» (s sliko); Čebelarstvo: — r — n; Deset zapovedi za čebelar — začetenka * * * Obvestila; Vinogradništvo: * * * O zakotnih pogajanjih na trtah; Klekarstvo: Ušaj Just: Ravnanje z vinom poleti; Sadjarstvo: Strelček Josip: Rije in priče na sadnem drevju; Poljedelstvo: ing. Čok Andrej: O umetnih gnojilih (dalje); ing. Podgornik Anton: Gnojenje in kolobarenje; Svilgojstvo: G. F.: Ne zabite na murvel Vrtnarstvo in cvetličarstvo: — r — n; Nagelj, — r — n; Gnojimo šparangel, * * * Zatriganje poljv; Davki in pristojbine: Gorkič France: Ugodnost, ki jo le malo kdo pozna. Gospodarski kolektor: Julij; Vprašanja in odgovori: 46. Kdo je dolžan poravnati bolniške stroške za rezeve? 47. Kdaj bodo izplačane vloge pri bivši avstrijski poštni hranilnici? 48. Ali je dovoljen uvoz iz Italije v Jugoslavijo in Nemško Avstrijo? 50. Ali naj pircam breskve v drugič? 51. Ali naj pircam štiriltno češnje? 52. Ali se moram ravnati po novem zakonu o spuščevalnicah bikov? Tržne cene; Gospodarski drobiž; Nove knjige; Listnica uprave.

Uredništvo in uprava se nahajata v Gorici, Via S. Giovanni št. 6/1. (na dvorišču). Naročnina 10 L letno, posamezna številka po 1 L.

Društvene vesti

— Glasbena Matica. Drevi ob 19.30 odborova seja.

ZA PAR TISOČ ČLANOV JE NARASLO LETOS ŠTEVILO NAROČNIKOV GORIŠKE MATICE, GLEJ, DA TE NE BO SRAM, KO TE BOMO VPRAŠALI, ALI SI TUDI ŽE VPLAČAL LETOS ČLANARINO ZA MATICO.

S. K. Concordia - D. K. N. Tommaso 6:4 (4:3)

Tudi drugi nastop Concordie je krona z uspehom; akoprav ni score, tako visok kot proti Adriji II, vendar je izid pomalen, da je ta četa neoporečno ekvivalentna najboljšim drugodivzijskim. Čeprav je vsa predprijeta delavala, je bila igrašče Adrije v zelo dobrih stajah. Dej pa nikakor ne opravičuje odločnosti nekaterih nogometašev Tommasa, radi česar se je ta četa morala izpopolniti z raznimi igrici, poskakanim, kar na igrišču, kar je v velik! meri tudi vplivalo na rezultat — posebno na prvega polčasa, kjer je izgubo zakrivil edinele vratar. Četa Concordie je pustila najboljši vta v njej igrajo priznani najboljši škeđenski elementi.

Potek Zogo ima Concordia, a ne prodere obrambe Tommasa, katere napad odbije. Kmalu je zoga pred vrati Concordie, goal! Tommaso se v premoči in kmalu nato sledi drugi goal. Nate pride Concordia do veljave in po lepi kombinaciji pride prvi gal. Rumeno rdeči pa se še vedno lepo drže. Sledi še goal za Tommaso in še trije za Concordio na rovaš vratarja.

V drugem polčaju je tomazejski vratar nadomeščen, igrajo pa v desetih. Concordia podaje lepo in smiselno igrjo in s tem odloči tekmo v svojo korist.

Igra kavalirska, kar je bilo tudi pričakovati. Sodnik g. Plesničar na mestu.

Iz tržaškega življenja

Huda nesreča pri delu.

Na parknu «Cracovia», ki ga popravlja jo v Lloydov ladjedelnici pri Sv. Andreju, se je včeraj predpolne dogodila huda nezgoda, katere je bil žrtve 32-letni mehanik Simeon Magliano, stanujoč v ulici S. Vito št. 18. Magliano je v družbi dveh drugih mehanikov rezal z vodikovim plamenom železno ploščo, ko se je kovinasti del aparata, ki ga je rabil pri tem poslu, radi velikanse vročine nenadoma raztopil pri ročaju, radi česar je vodikov plin zagorel z velikim plamenom, ki je Magliana hudo opeknel na prsih in trebuhu. Nesrečni mehanik je bil prepeljan v mestno bolnišnico, kjer so ga sprejeli v dermatološki oddelku. Ako ne nastopijo kake komplikacije, bo okrevljal v 14 dneh.

Kakor znano, se je pretekli teden ponesrečil na slični način na istem parknu neki kotlar, ki je preteklo soboto podlegel zadobljenim opeklinam v mestni bolnišnici.

Avto podri in hudo poškodoval kmeta.

Predpreklo noč ob pozni uri se je 51-letni kmet Anton Maver, stanujoč v Bojuncu št. 71, vračal v družbi nekaterih tovarišev po glavni cesti domov. V bližini vasi je nenadoma privozil z veliko naglasi osebni avtomobil, kateremu se Maver ni ugenil umakniti; avto se je zaletel vanj s tako silo, da je nesrečni mož obležal težko poškodovan. Namesto, da bi takoj ustavil in prišlo bi siromaku na pomoč, kakor bi bila njegova dolžnost, je šofer po nesreči še naglje pognal avto in izginil. Tovariši so položili Maverja v travo kraj ceste in mu pomagali kakor so vedeli in znali. Medtem so orožniki telefonirali na rešilno postajo, odkoder je prihitel na lice mesta zdravnik, ki je Maverja za silo obvezal ter ga dal nato prepeljati v mestno bolnišnico. Siromak se bo moral zdraviti najmanj 4 tedne, ker ima poleg raznih drugih poškodb tudi na kompliciran način zlomljeno desno nogo v stegnu.

Slabo končan izlet z avtomobilom.

V nedeljo popoldne se je 26-letni mehanik Josip Suard, stanujoč v ulici Luciani št. 21, odpravil v družbi nekaterih prijateljev na izlet z avtomobilom v Koper. Toda izlet od katerega so si Suard in njegovi tovariši brezdvomno obetali obilo užitka in zabave, je žalostno končal. V bližini Zavelj ko je avto vozil s precejšnjo naglacio, je pri zadnjem kolezu počila pnevmatika, avto je radi tega zdrčal vstran in trčil ob brzozajni drog. Sunej je bil tako silen, da je Suard zletel iz avtomobila na cesto ter si pri tem zlomil levo ključnico in se razen tega precej hudo pobil po glavi. Ostali izletniki so jo k sreči nepoškodovani izklopili le s prestanim strahom. Ko je šofer menjal pokvarjeno kolo, je bil Suard prepeljan v mestno bolnišnico, kjer so ga sprejeli v kirurški oddelku. Ozdravil bo v 2 tednih.

Se obstrl pri snazenju puške.

31-letni železniki čuvaj Fran Ruskin, bivajoč v čuvajnici št. 836 na Opčinah, je v nedeljo popoldne, ko ni imel drugega dela, snajl staro lovsko puško. Ker je že dolgo ni rabil, je mož pozabil, da je puška nabasana; niti mu ni prišlo na misel, da bi jo prej pregledal. Ta nepredvidnost bi ga bila skoro stala življenje. Pri snazenju mu je puška zdrknila iz rok na tla, se sprožila in strel je zadel Ruskina v desno nogo; šibre so mu hudo razmesarile koleno in najbrž tudi poškodovale kost. Nesrečni čuvaj je dobil prvo pomoč od zdravnika rešilne postaje, ki so ga domači poklicali na lice mesta, nato je bil prepeljan v mestno bolnišnico.

Kolesarjeva nezgoda.

Ko je 17-letni mesarski pomočnik Rudolf Sivitz, stanujoč v Carbolj zg. št. 345, v nedeljo predpolne vozil s kolesom po ulici Istituto, je na vogalu ulice Raffineria, hotel se izogniti neki ženski, zavil v preostrem kotu vstran in radi tega padel tako nesrečno, da si je zlomil desno nogo v stegnu. Mimoidoči so spravili nesrečnega kolesarja v mestno bolnišnico, kjer se bo moral zdraviti najmanj mesec dni.

Neprilike otroške igre.

Sinoči okoli 20. ure je v spremstvu očeta prišel iskat pomoči v mestno bolnišnico 7-letni Attilj Mahoršič, stanujoč v ulici Montecchi št. 11, ki je imel na kompliciran način zlomljeno levo roko. Dečko je povedal, da se je zvečer igral na ulici z nekim sovrstnikom, ki se je zabaval s tem, da je premetaval kamenje. Pri tem je Mahoršiču, ki je sedel na tleh, nehote vrzel na roko debel kamen. — Ubogi deček se bo moral zdraviti kakih 10 dni.

Tatinski drobiž.

V noči od sobote na nedeljo so neznani prijatelji kokiški obiskali kurnik v villi Glanzmann v ulici Scagliotti št. 275 in porabli 4 kure, vredne kakih 80 lir.

— Trgovce Anton M. iz Dekanov je preteklo soboto, ko se je mudil po opravkih v našem mestu, spravil svojo listnico z zneskom 170 lir pod blazino na postelji v hotelu Bologna, kjer se je bil nastanil. Menda je menil, da bo listnica tam najbolj varna; pred tujo roko. Pa se je zelo motil. Ko se je po kratki odsotnosti vrnil v svojo sobo, ni bilo listnice več pod blazino. Trgovce je javil tatvino orožnikom.

Vesti z Goriškega

Goriškim naročnicam «ženskega sveta»
Ker se večina tukajšnjih naročnic «ženskega sveta» ni odzvala zadnjemu opominu, sem pooblastila g. Marvina, da pobere osebno naročnino. S tem prihranim naročnicam pot do goriške uprave kakor tudi stroške za pošiljanje denarja po pošti. — Fanica Obidova.

Javna telefonska govorilnica na postaji v Sv. Luciji

Na postajo v sv. Luciji se stekajo od treh dolgih dolin ljudje, živina in najrazličnejše blago. Prometa ima sv. Lucijska postaja radi tega v obilni meri, mnogo več kot vse druge postaje do Gorice.

Mnogo stvari je bilo v preteklem času v neredu in zapuščenosti na sv. Lucijski postaji tako n. pr. je manjkala razsvetljava, uradniki pri blagajni so potnike odpravljali precej brezobzirno i. t. d. Zadnje čase kažejo nekateri znaki da se razmere boljajo.

Pa tudi trgovska zbornica v Gorici se je zavzela da bi se tamk. razmere popravile.

Zavzela se je namreč pri pristojnih oblastnih, da se postavi javna telefonska govorilnica ter da se položi še en nov tir, da se kolikor toliko olajša promet posebno pa nalaganje materiala: lesa, živine i. t. d.

Železniški prehod pri Šempetru pri Gorici

Ta prehod je obup vseh avtomobilistov. Skoro vedno so drogevi pri prehodu povzročeni preko ceste in nestrpni avtomobilisti trobijo in trobijo, da bi slišala bližnja čuvajnika. Pa navadno vse zaman. Odgovarja jim laje psov in nevolja bližnjih hiš, katere vznemirja neprestano trobentanje. Pritožba je prešla železniška direkcija že nešteto, vsi častopisi so posvetili temu trmastemu prehodu ponovno članke, toda i direkcija je posnemala glede tega čuvajnika. Niti bev ni rekla, niti mev odredila. Sedaj poskuša goriška trgovska zbornica s pritožbo svojo srečo pri gluhih direktorjih.

Bomo že poročali, če se bodo koncerti avtomobilnih trompet še nadaljevali.

SOLKAN.
Graditev mostu. - Izostajanje izletnikov. - Prah ni privlačen. - Širjenje ceste izven Solkana. - Regulaijski načrti. - Drobšč.

Delo pri gradnji novega mostu preko Soče, katero spetketa kar ni hotelo iti z mesta sedaj napreduje v malce bolj živahnem tempu. Mislimo, da bo to obvestilo služilo v odih vsem onim, ki se vozijo po severni železnici proti Podbrdu.

V mirnem času bi zidanje silnega oboka preko Soče privabilo nebroj gledalcev iz Gorice. Sedaj se pa boje Goričani, da izginje v nepreglednem cestnem prahu radi dirjanja nešteti avtomobilov. Solkan je prenehal biti radi tega izletna točka meščanov. Semejajo gostilne, po mišah se pasejo muhe in solkanski oštriji prav z veseljem sprejemajo Goričane, ki se vračajo po dovršenih opravkih domov. Pa tudi stanje solkanske glavne ceste, obstranskih zidov, ne regulirane ulice je tako, da pač mora odbiti i meščane in domačine željnega oddiha, svežega zraku in svetlega zelenja. Tavaš po kodašnjah, se baviš ob zidovih in kandidiraš za jetiko med onimi prašnimi, kasarsko sivimi zidovi hiš. Ljudje občinarji se zato z nevoljo povprašujejo kaj da sta prav za prav napravila zadnje čase dva občinska komisarja. Zastonj je vsako napenjanje mogoče. Svota je enaka onim številkam nad najmanjšim prostorčkom vsake hiše, katerega v dostojni družbi nočemo imenovati. Pač sta privreda oba komisarja razpor v domače fašistovske vrste Solkana. Zato pa imata pred njima mir regulaijski načrt Solkana in pa solkanska cesta med hišami.

Izven Solkana se pa širi lepa široka cesta proti Gorici in tudi na nasprotni strani proti Dolgi njiši so res v delu prav važna razširjevalna dela na glavni cesti. Se na Sv. Goro se stalno izboljšuje in popravljata cesta, kar pa bo le škoda za solkanske gostilne, ker se bode večina romarjev kar mirno peljala v korjelah.

Imeli smo predavanje ljudske fašistovske univerze iz Gorice, pa je obiskalo predavanje le par ljudi; pa še ti so odšli, ker niso razumeli predavatelja.

Naslednja solkanskega poslanca Srebrniča pa vendar le ženira neprestano spremljanje orožnikov. Pa kaj bi se človek ne jezil, ko pa sedi pri mizi s kartami v rokah in

ti tak oborožen kibic gleda in karte in te dela nervoznega. Najlepše karte dostikrat ne pomagajo.

I sindikat mizarjev je skušal rešiti toliko premeleto in preštudirano vprašanje solkanskega mizarstva. Pa je seveda dosegel ravno-toliko uspeha kot vsi drugi. Manjka pač denar in denar, da bi se moglo započeti velikopotezno delo izdelovanja in pa seveda razprodaja.

Zaenkrat živi Solkan težko borno življenje čakanja na — boljše čase.

Godnič umrl med operacijo.

Godnič Josip, petinšestdesetletni posestnik iz Kromberga se je napotil, uporabljač do sobotni lepi dopoldan na Sv. Katerino, da na svoji sežeti obrne seno. Obratila je seno, pomikal se pri tem ritenski, pozabil, da se nahaja v bližini globok prepad, ali pa se mu je utrgala skala ob robu prepada, nemudoma so mu zmanjkala tla pod nogami in revež je strmoglavil in obležal kakih dvajset metrov niže. Na glavi mu je zijala globoka rana. Pri padcu se je revež seveda onesvestil. Ljudje, ki so prihiteli na obupni klic padajočega moža na lice mesta, so mu skušali pomagati, a so se kmalu uverili, da bo tu najbrž vsaka pomoč brezuspešna. Zeleni križ, ki se je poklical iz bližnjega mesta, je naložil ponorečenca na vozilo in ga odpeljal tako v bolnišnico usmiljenih bratov, kjer je pa Godnič še med operacijo umrl.

Preteklo nedeljo je Solkanski Mlad. odsek uprizoril «Krpina mladšega» v Mozetičevi dvorani, ki je bila precej obiskana, a vendar še zelo nepopolno. Zbralo se je vse, kar je smeha željno, in res se morda ni še nikdar v Solkanu toliko nasmejalo kot ta večer. Sicer bi ravno publiki moral povedati marsikatero besedo o obnašanju, ker takega vrišča, kot je bil ta večer v Solkanu nism videli zlepa.

Društvu moremo k uspehom, ki jih je imelo v preteklem letu, samo čestitati. Nastopilo je s 7 premierami To je za nas zadosti, to odvaga tudi vse ono slabo, kar je bilo pri Martinčetu, ki ni bil vzoren.

ŠTEVERJAN.
Naša šolska mladina priredi dne 11. t. m. ob 4. popoldne šolsko veselico z bogatimi sporedom. Vabimo stariše in prijatelje mladine kakor tudi ljubitelje lepe pesmi ter nedolžnega veselja. Da prihite k tej prireditvi naših ljubih malčkov v obilnem številu.

TOLMIN
(Učiteljsiše). Letos imajo gg. profesorji na našem učiteljsku malo dela z izpiti. Cela dva dijaka sta se prijavila in še ta dva sta v vojaški opremi. (Matura). Ustmena matura naših dijakov se bo vršila ob 13. t. m. nadalje v Vidmu. Natančen razpored dijakov še ni znan, pač pa je dijakom olajšano izpraševanje v toliko, da lahko položijo v enem in istem dnevu le nekatere izpite, in ne kot lani, ko je bilo treba vse na en dan.

(Gimnazijši). Medtem se vrši tudi na gimnaziji mala matura, iz 3. v 4. razred, ki jo morajo polagati vsi dijaki. Tudi ostalih izpitov v posameznih razredih je razmeroma precej. Govori se po Tolminu, da so trije profesorji te gimnazije prosili za premeščenje. Med temi tudi znani g. prof. Bacchin. Koliko je resnice na tem, ne vemo. Zdi pa se nam, da bodo tudi dijaki brez prošnje in po svobodni volji premeščeni. Prisilili jih bo k temu težki gmotni položaj vseh naših slojev, ker so stanovanja v Tolminu razmeroma zelo draga in poleg tega še skrbstveno ne ravno vzorna. Drugi vzrok, ki daje dokaj misliti našim ljudem, je nezdravo podnebje na Tolminkem. Že lansko leto je razsajala škrlatica, letos se znova oglašča, čeravno je čuječnost zdravnikov znatno boljša. In tretji je Tolmin preveč osamljen kraj. Po dveh letih bo imel samo 4 razrede nižje gimnazije z izključno italijanskim učnim jezikom, kjer pa študirajoči mladini manjka po-

splošitve znanja s praktičnim pogledom v svet. Tudi prave vzgoje ni. Vse to je naše ljudstvo že davno opazilo in pošiljalo študirati svojo mladino v Tolmin pač le zato, ker je zamoglo vsaj razdaljo prejemati v svojem jeziku. Zdaj niti tega ne bo več. Vsak oče si bo radi tega premislil, predno bo svojega sina ali hčer poslal študirat v Tolmin.

Mi hočemo zdravega inteligentnega naraščaja. In če že ima kdo študirati, naj res študira. V Tolminu pa se zapro mlade duše v omejen prostor, ki bi ga zamogla mlada moč prestopiti, pa ji ni dano, ker manjka vsega: prireditve, večjega življenja in popolnejšega, manjka ji solnca, ki naj jo vodi.

(Odlomek iz občinskega upravljanja).
Na spodnji strani ceste pod bivšim Gasilnim Domom se je usula več metrov na dolgo cesta na nižje ležeče vrtove. Potrebno je bilo nujno popravilo. Ponudili so se razni domačini, da izgrade dotični zid v betonu za 1.800 lir.

Sedanja občinska uprava pa ni hotela o tako nizki ceni ničesar slišati, ampak je kar brez dražbe oddala popravilo dotičnega zidu nekemu znanemu stavbenemu podjetju.

Zidarji so se smejala, ko so zidali zid brez malte ali pa cementa, ker so vedeli, kaka usoda ga čaka, in pa ker so vedeli, da bodo se služili z zidavo zidu. In res ob prvem deževju se je zid sramotno sesedel v nečast sedanjih občinskih upravi in seveda tudi ne zidajočemu podjetju. Prihodnjč g. urednik, še par sličic iz gospodarstva naše občine.

VRTOJBA.
(Kako bom plesal ker sem bos.)

Zdelo se je, da je ono plesarjenje po goriških občinah nekoliko ponehalo. Pa kot nam kažejo znaki, zadnjih par mesecev zopet dviga glavo. V Vrtojbi je zopet prireja skupina fantov ples. So sicer v tisti skupini taki fantje, ki ne znajo drugega kot ples, prav nič drugega kot ples, prav nič drugega. Mi jim sicer pravimo, da lahko še to opuste, pa že vemo da bodo posebno za enega izmed njih prazen opomin. Zeleni bi pa le, da bi drugi, ki so zašli v njegovo slabo družbo, se izognili njegovemu slabemu vplivu.

Tudi še obstoječe županstvo bi radi opozorili, da naj še bolj poostri odredbe posebno pa takse glede plesa tako nekako kot delajo županstva po gorenjem koncu vipavske doline.

IDRIJA.
V soboto dne 3. tek. meseca se je vršila v kr. rudniškem gledišču velika javna veselica s sodelovanjem učenč ljudske in meščanske šole v prid šolskemu skladu. Na vzporedu je bilo več pevskih točk, nekatere s spremljanjem klavirja, ter dramska predstava «Sneguljica». Na klavirju je spremljala petje gđ. Mici Lapanje. Predstava je v moralnem kakor tudi gmotnem oziru jako dobro izpadla, za kar gre prirediteljem vse priznanje.

Gospodarstvo.
IZ URADA TRŽ. KMETIJSKE DRUŽBE V TRSTU
Živinska sol

Kakor drugod, tako je bila tudi pri nas že pred vojno udomačena raba živinske soli. Vsak živinorejec, ki je z razumom redil svojo živino — tako govejo kakor domačo živino sploh — ter natančno opazoval njen razvoj v zvezi z različnim krmiljenjem, je gotovo opazil blagodejni vpliv, ki ga ima zmerno podajanje živinske soli na domačo živino.

Tekom vojne in v povojnem času je raba živinske soli pri naših živinorejcih popolnoma izostala. Vzrok temu so predvsem težkoče nabave te soli radi sprememb okolščin, ki pridejo pri dobavi v pošto.

Razumni in uvidni živinorejci so opazili na živini tudi slabe posledice, ki izvirajo gotovo iz pomanjkanja soli v krmi. Slabokrvnost, mehkužnost in temu sledeče nepravilno pojanje so take posledice. Da se teh posledic lažje izognemo in odpoporemo svoji živini, so se zglasili v našem uradu nekateri naši zavrednejši živinorejci z željo, da izpolnjuje naša družba dobavo živinske soli.

Naša družba je napravila tozadevno potrebne korake pri merodajnih mestih. Končno ji je tudi uspelo dobiti dovoljenje razprodaje živinske soli, ki je državni monopol, na drobno in na debelo. Cena živinske soli bo okrog 30 lir za 100 kg.

Pripominjamo ob tej priliki, da se živinska sol ne rabi samo za domačo živino, ampak da je poleg tega tudi zelo priporočljiva za naše kraške vodnjake. Deževnica, ki se je nalovila v te vodnjake s streh in jo rabijo Kraševci po večini kot pitno vodo, vsebuje vse premalo rudninskih snovi ter soli kuhinjske odnosno živinske. Radi pomanjkanja teh rudninskih soli postane deževnica lahko zelo škodljiva človeškemu telesu, čeprav bi jo uživali samo v zmernih množinah. Deževnica je poleg tega navadno brez okusa in to ravno radi pomanjkanja soli, medtem ko mora imeti dobra pitna voda — studenčnica — prijeten okus. Temu nedostatu odpoporemo najlažje s pridejanim deževnici kuhinjske odnosno živinske soli. Ta poslednja da isti uspeh, a je poleg tega cenejša.

Ne zanemarjamo torej zdravja in dobrega uspevanja naše živine. Poslužimo se radi tega živinske soli vedno, kjerkoli opazimo njeno potrebo.

Kalijska sol.
Te dni je Tržaška Kmetijska Družba v Trstu razposlala našim združenim okoličnicam za prijavo naročil kalijske soli.

Cena za drobno mleto **Statfursko 40/42% kalijsko sol po Lir 72.— za 100 kg franco vsake železniške postaje v Juljski Krajini** za vagona naročila od 150.—Q

Dobava celi mesec september.
Da olajšamo našim združenim nabavo kalijske soli, smo sklenili sprejemati tudi manjša naročila od 50 kvintalov naprej, s sledečo razliko:

Cena istemu blagu **72. Lir franco železn. postaja Trst, več stroški za prekladanje v novi vagon.** Železniške stroške do postaje naročnikove padajo v njegovo breme.

Naročila sprejemamo do najdalje 14. julija t. l.

Kalijska sol primanjkuje vsem našim zemljam in je neobhodno potrebna za vsako rastlino, zato ne odlašajte z naročili umetnih gnojil.

Zagotovite si umetna gnojila pravočasno in po primeranih cenah.

Tržaška kmetijska družba v Trstu ima v zalogi:

Modro galice, žveplo, kmetijsko ročno in vzporedno orodje, aljinate tropine, umetna gnojila itd.

Vse blago zajamčeno in izbrano od najboljših tu- in inozemskih tvrdk.

Kdor želi razne kmetijske stroje, katerih nimamo v zalogi, dobi ceno kakor tudi ostala potrebna navodila v našem uradu v **Trstu ulica Torrelanica št. 19, Tel. 44-39.**

Koliko naj stane cepljenje proti rdečici prasičev?

Prip. ur.: Z ozirom na pritožbe naših ljudi iz kobarškega kota, ki so prišle na dan tudi v dopisu v št. 153. od 29. junija 1926, da so cene za cepljenje prasičev previsoke, ponatiskujemo ta članek iz «Gosp. Vestnika», julijeva številka 1926.:

Posrečilo se nam je zbrati nekoliko podatkov glede svote, katero bi naj približno plačali naši prasičerejci za cepljenje enega prasiča proti rdečici. V rokah imamo pritožbe nekaterih občin s Kobarškemu glede previsoke tarife, katera je tam vpeljana za to prepotrebno cepljenje. Evo tu

nekaj naših podatkov, katere povzemljamo iz navodil za cepljenje proti rdečici s cepivom od «Istituta sieroterapico Milanese», katero se v naših krajih izključno rabi.

Za zaščitno cepljenje porabi živinorejci zdravnik za posameznega prasiča:

do 25 kg teže — cm³ 10 seruma
od 25 do 50 kg teže — cm³ 15 seruma
od 50 do 100 kg teže — cm³ 20 seruma
od 100 do 150 kg teže — cm³ 30 seruma
od 150 do 200 kg teže — cm³ 40 seruma

Poleg tega porabi živinorejci 1/4 cm³ nasadov oslabilih glivic prasičje rdečice na vsakega prasiča.

Oglejmo še malo ceno tega cepiva, katera je razvidna z vsake škatlice tega zdravila:

Dvajset cm³ seruma stane lir 12, po 1 cm³ kulture stare lir 2.

Ker se nahajajo sedaj v naših hlevih že večinoma bolj odrasli prasiči — punčve, kateri spadajo v skupino od 50 do 100 kg, porabi živinorejci lir 12 za serum na vsakega prasiča in zraven tega še 20 stotink za kulturo. Živinorejci dobijo pri direktni naročitvi cepiva iz Milana nekoliko popusta, tako da zamorejo izvršiti cepjenje s ceno ponajveč do 15 lir za komad, kot se to vrši v goriški okolici. Seveda velja ta cena samo za kraje, kjer je večje število prasičev javljenih za cepljenje in je dostop lahek.

Zdravilno cepljenje prasičev, to je t. i. krat, ko je prasič že obolel na rdečici, je veliko dražje. Živinorejci navadno zaračunajo v takih slučajih svoto porabljenega seruma, zamudo časa ter vozilo na lice mesta. Zdravilno cepljenje proti rdečici odpove mnogokrat, to je prasič pogine vseeno, dočim je zaščitno cepljenje vedno učinkovito.

Ponekod mislijo prasičerejci, da je bilo cepivo proti rdečici lansko leto bolj ceno, nego je letos. To ne odgovarja istini; pač pa je zavod, kateri proizvaža cepivo, zvišal količine seruma, katerega naj se vbrizgne posameznemu prasiču. Večja količina (doza) seruma več stane, zato se je cepljenje podražilo.

(Dlje na IV. strani)

MALI OGLASI

BERLITZ-SCHOOL Via Torre bianca 21, pouk in prevodi v vseh jezikih. (991)

VRTNAR z dobrim sprejzvalom, isče mesto v Trstu ali na deželi. Naslov pove upravnistvo 1045

GLYKOL je pravi dobrotnik vseh onih ki trpijo na živčni oslabelosti, glavobolu, pomanjkanju slasti. Glykol je splošen in energičen obnovitelj. Prodaja se v lekarni Castellanoval, Trst Via Gljula 42. (943)

MOLZNA krava se prod. Pojasnila daje lastnica Margerita Filipčić S. M. M. sp. 935, Trst. 1033

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Govori slovensko. Slavec, Via Giulia 29. (992)

BABICA, avtorizirana, diplomirana, sprejema noseče. Adele Ameršch-Sbaizer, Farneto 10 (poldajana Ginnastica), lastna vila, tel. 20-64. (992)

POZOR SLOVENSKE KROJČICE IN ŠIVILJE iz Juljske Krajine! Krojka akademija v Ljubljani, Stari trg 19, (včlanjena v Londonu in Parizu) priredi počeni z dnem 27. junija, za časa vselej, krojni tečaj za krojčice in šivilje. Znižani vizum in vožnja nudita vsakemu priliko, da se udeležijo tega tečaja, ki bo celodnevna, in da istočasno obišče vselej. — Kroj, katerega se bode učili, je najnovejši, lahek in preizkušen v naši krojni akademiji. Učenci, ki ne morejo priti v Ljubljano, dobivajo pouk z učnimi zvezki, ki se pošljejo po pošti. V naših mednih listih dobi vsak krojač in šivilja zadeljivi kroj, ki pristaja brez vsake poskušnje. Cena Din 120.—. Razposiljanje in izdelovanje krojev po vseh merah in podobah. Udeleženci dobijo ob zaključku tečaja odpustno spričevalo in anglo-francosko diplomu. Pojasnila daje Krojka akademija, Ljubljana, Stari trg 19. Priročnik znanak za odgovor. 946

PRSI SIRUP priporočljiv proti kroničnemu kašlju in bronhialnim afekcijam. Steklenica za odrasle L 750, za otroke L 5.—. Dobiva se samo v lekarni Castellanoval, Trst, Via Giulia 42. (990)

Vdova **Klementina** roj. **Petronio**, družina odvetnika **Ivana Sušanj**, brat in sestre, potrtega srca naznanjajo, da je njih ljubljani

Ivan Picerich

73 let star

v Gospoduz aspal.

Pogreb se bo vršil v torek ob 18. uri.

POSTOJNA, dne 5. julija 1926.

PODLISTEK

JULES VERNE: (62)

Skrivnostni otok

V tem hipu je vodna lestva kakor v odgovor na inženirjevo željo zdrsnila s praga dol do zemlje.

«Za vrata, to je pa čudno! je vzklil mornar ter pogledal Cira Smitha.

— Zelo čudno! je zamrmral inženir in stopil prvi na stopnico.

— Pazite se, gospod Cir! mu je zaklical Pencroff, če bi bil tam gori še kakšen lopov...

— To bomo kmalu videli! je odgovoril inženir, ne da bi se zdrževal.

Ostali so mu sledili in čez minuto so bili vsi na pragu.

Preiskali so vse. Glavna soba je bila prazna, ravno tako shrambe, kamor opice niso prišle.

«Toda, kako je bilo z vravno lestvo? je vprašal mornar, kdo je bil tisti pošteni, ki nam jo je vrget dol?»

V tistem hipu so slišali krik in velika opica je planila s hodnika, kjer je bila skrita in odkoder jo je Nab prepoznal, v dvorano.

«Le počakaj, razbojnik! je vpil Pencroff in je hotel živati s sekiro glavo razklati, ko ga je Cir Smith zdržal z besedami: — Pustite jo, Pencroff.

Zakaj bi pomislili črnuha? — Ker nam je vrget dol lestvo. Inženir je izgovoril te besede s tako čudnim poudarkom, da ni bilo jasno, če govori resno ali ne.

Vendar pa so se vrgli na opico in jo vkljub obrambi podrli na tla in zverali.

«Kaj bomo zdaj napravili s tem lopovom? je vprašal Pencroff.

—Ta postane naš sluga! je odgovoril Harbert.

Ko je to rekel, se mladenič ni šalil, ker je vedel, koliko se da naučiti razumno plemu teh četveronožcev.

Sele sedaj so si naseljenci ogledali svojega ujetnika. Spadal je zares v isto vrsto človeških opic, katerih oblični kot prav malo zaostaja za onim Avstralcev in Hotentov. Bil je orang-utang, ki ni tako divji kakor so pavani, ne tako norčav kakor morske mačke; orang-utang je tudi močnejši, ni nestrpen in nima zlih nagov takozvanih pasjeglavih opic. O njih se pripovedujejo take reči, da jim človek pripisoval skoro človeški razum. Uporabljajo jih, da strežejo pri mizi, čistijo sobe in obleke, snajžijo čevlje in znajo spretno rabiti nož, vilice in žlice ter pijejo tudi vino... popolnoma tako kakor najboljši sluge. Znano je, da je imel Buffon eno takih opic, ki mu je dolgo časa zvesto služila. V dvorani granitne hiše na tleh ležeti orang-utang je bil velik. Bil je šest čevljev visok, sorazmernega života, širokih prsi; glava mu je bila srednje velikosti, a oblični kot je znašal približno 65°.

Črepinja je bila okrogla, nos naprej strleč, sploh je bil to popoln tip človeške opice. Njegove oči, ki so bile nekoliko manjše od človeških, so se živo svetile, beli zobje izpod brkov so se lesketali, a na obeh licih je imel kodraste zalicke.

«Čeden dečko, je rekel Pencroff, če bi le razumel njegov jezik, da bi mogli govoriti z njim.

— Ali mislite resno, gospod, je vprašal Nab, ko pravite, da bo ta žival sluga?

— Seveda, Nab, je odgovoril inženir

smehljajoč se, ni treba, da si ljubosumen!

— In jaz upam, da bo prav dober slugabnik, je pristavil Harbert. Videti je še mlad, vzgoja ne bo težka, in ne bo treba uporabiti sile, da ga primoramo k poslušnosti, tudi mu ne bomo izdrlili ostrih zob, kakor navadno delajo. Gospodoma, ki mislijo dobro z njim, bo kmalu naklonjen.

— No, kar se nas tiče, se bo tako zgodilo, je zatrjeval Pencroff, ki je pozabil svojo jezo na burneže.

Tedaj se je približal orang-utangu: «No torej, dečko, ga je vprašal, kako gre?»

Opica je mrmrala nekaj, ne da bi pokazala slabe volje.

«Torej se priključimo naselbini, je nadaljeval mornar in stopimo v službo Cira Smitha».

Ponovno pritrdjevalno mrmranje opice. «Za plačilo pa boste zadovoljni s hrano?»

Tretjič je ujetnik zamrmral.

«Govori precej malo, je rekel poročevalec.

— Dobro, je odgovoril Pencroff, najboljši so tisti slugabniki, ki malo govorijo. In nič plačila? — Čuješ, dečko, v začetku ti ne bomo dajali nič plače, toda pozneje ti jo podvojimo, če bomo zadovoljni s teboj!»

Tako se je naselbina pomnožila za novega člana, ki je obetal postati njen dober pomočnik. Glede imena, ki bi ga dali opici, je mornar izrazil željo, naj bi jo imenovali Jupiter, ali okrajšano Jup po neki opici, ki jo je imel še v spominu.

Tako so sprejeli mojstra Jupa brez nikakih formalnosti med stanovalce granitne hiše.

Kaj sledi iz teh naših podatkov? Cepljenje proti rdečici prasičev je precej draga stvar. Oblastava bode morala priti do zaključka, da se ne bo v Furlaniji, tržaški pokrajini in Istri uničila prasičja rdečica tako dolgo, dokler ne bodo pokrajine prikočile na pomoč prasičjem cepitvi. Kot vse kaže, bo boj proti prasičji rdečici, katere povzroča obmejnimi pokrajinam ogromno gospodarsko škodo, še težak gospodarski problem bodočnosti, ako ne prihitte dežele še pravočasno na pomoč.

Zivnozdravniški konsorcij kobariški pa naj naznanj visokost tarife uvedenega cepjenja proti rdečici — pokrajinskemu zivnozdravniku na prefekturi v Vidmu. — Uredništvo.

«Gospodar, vestnik», julijeva šte. 1926.

Od toplega Splita do hladnega Maribora

Vsake počitnice se podam kam, če nisem med letom preveč zapravljal, seveda. Letos me je pot zanesla v Maribor — zeleno metropolo slovenske Štajerske. Brez posebnih priprav in programov sem se bil letos odpravil na počitniško potovanje, zato sem pa imel morda nekaj smole pri tem. Predsem sem se premalo bavil z vremenskim preroki. Rakom žvižgal sem jih bil poslal po prešernovsko. Pa sem se vendarle ušel — maščevali so se nad menoj prav po komitaško.

Po Splitu je tisti večer, ko sem s kovčgom hotel na brzovlak, razvilala polna luna svoj blede sijaj, ki je odseval v Jadranskom morju kot čisto srebro. Da, splitske noči pri mesečini! Kdo bi vas opisal? Ni ga peresa, ki bi lahko povedalo vso to lepoto, ves ta sijaj, ta blažena čustva, ki se porajajo v tem južnem, toplim večernem zraku, ki tako prijetno boža dušo in telo. Koliko svetlobe, koliko jasnih linij, koliko barv! Hermann Wendel, znani naš prijatelj je prav rekel: «Pravijo: videti Napoli in umreti. Jaz pa pravim: videti Split in živeti!» In pa ta naš splitski ženski svet! Same rožice, same cvetke... Tako lepih nožic, tako srčkanih glavic, tako lepo zračenih teles ni prav gotovo najti nikjer drugje. Eden med najboljšimi danes živčimi nemškimi slikarji, Jakob Best, ki se mudi sedaj v Splitu, je naravnost očaran! Ko sva se zvečer sprehajala po prenovljeni obali, kamor zahaja ves ženski svet hltit svojo vročo južno kri in metat na fante zaljubljene oči, je venomer vzklikal: «Oh, prekrasno! Poglejte sem, poglejte tja! Moj Bog, v Nemčiji mora človek cele mesece iskati primeren model, ki naj bi imel vsaj približno popolne linije, pri vaših ženskah pa v tem oziru vlada sama popolnost.» Ravno tako je delovala lepota in eleganca Dalmatink in Dalmatincev na nemško pisateljico Katarijo Godwin in na publicistino Katerino May. Obe sta o tem pisali obširno. Sedaj si pa lahko mislite, kako mi je bilo pri srcu, — jaz se namreč še ne počutim tako starega, četudi mi za ušesi poganjajo že prve bele lasi — ko sem se s kovčgom v roki rinil med to po finem parfumu dišečo mlado množico, obstrlevalen od žgočih pogledov z leve in desne, spremljan s sladkimi in mehikimi smehljaji. Ampak pogum velja! «Odisej» rekel sem sam sebi, «kar uberi pot pggumom naprej! Te nimfe in sirene naj te ne zmotijo s cilja.» Dvakrat sem bil menda zatisnil oči, ko sem šel mimo najlepših, trikrat pa se ozrl v stran, ko sem občutil ob svoji strani tiste, ki so najbolj zapeljive... In sem srečno prišel — zdrav na telesu, ampak bolan na duši — na postajo. Vsakokrat sem se težko ločil od Splita, toplot pa najtežje. Tisti hudomušni, ki me poznajo, bodo gotovo mislili, da imam «ljubčo» v njem. Da si ne bodo prehudo belili glave ter da ugodim njihovi zvedavosti, jim kar v naprej povem, da jo zares imam. Pa se celo na postajo me je bila prišla spremit. Jokala ob mojem odhodu ni sicer nič, vendar ji je bilo z obrazom brati, da se boji zame, da me kako brhko slovensko dekle ne zapelje... in zvali na zeleno Štajersko.

Na postaji v Splitu živahno vrvenje in bučanje, kakor v čebelnjaku. Vse polno gostov, večina Cehov, ki se vračajo od solnca ožgani in v obraze zagoreli, domov. Iz enega vagona tretjega razreda gleda polno drobnih glav. Češki otroci na ekskurziji. Preuredili so si vagon v prav komodno spalnico. Položili so z enega sedišča na drugi deske, nanje prostori odeje in evo ti «wagon lits». Praktični ljudje! Da, Čehi znajo! Kdor zna, pa zna!

Prerivam se skozi nabito polne vagon, ne bi li kje iztaknil zase primeren kotiček — vse polno. Po dolgem iskanju sem vendarle srečno našel en prostorček. Hvala Bogu, sem si mislil, stati ne bo treba. Zakaj grenak mi je spomin na predlansko leto, ko sem si moral priboriti sedež z zvijačo in glumo. Nam, ki smo tega poklica, to sicer ni pretežko, vendar rajši opravljamo ta posel samo na dru. — Veste, kaj se mi je zgodilo, ali boljše rečeno, kaj sem stihljal pred lanskim? Vozim se v največji poletni vročini v prenapolnjenem vlaku. Sedeža seveda ni bilo dobiti; jaz pa, ki trpim na revmatizmo, silno nerad stojim. In pa še misel, da bom moral stati bogve koliko ur — morda celo noč — je porazno delovala name. V nekem kupeju poleg mene široko sedi židovska družba in nesramno švabčari: dve ženski in štirje moški, vsi z zakrivljenimi nosovi. Oj, ti preklicana reč, sem si mislil, ti-le veržniki, ki bi si prav lahko prvočili «wagon-lits», pa da ti zasedejo še tisti borni in drago plačan kotiček! Ti reva bohemska pa stoj pri vratih in glej, kako se šopiri Izrael! Na-ak, ne boš ga prevaril kristjana, sem jo uganil, ne boš ga! Naslonim se čisto mirno ob kupejeve duri, ki so bile odprte, postojim nekaj časa, potem se pa dobro živim v vlogo nezavestnega in telednem prej sem točno izračunal, da ne zadenem ob desko — kakor sem dolg in širok neki židov v naročje.

— O grosser Gott, šta mu je? je vzklikal in me hitela dvigati. Moški so tudi akaj skočili, druga dama mi je odplela ovratnik, nekdo me je pokropil z vodo, tretji mi nastavil na usta steklenico s kobjakom (za kar sem mu bil seveda neizmerno hvaležen), iz katere sem prav potegeno potegnil in kmalu sem komodno ležal na klopi. Še prav mehak vzglavnik so mi podložili pod glavo.

— O, Bože, so a kranker Mensch, tako

bolezni pa putujeta, je pomilovalno govorila mlajša.

— Na jugu sem se zdravil, pa se vračam domov, sem bolestno iztisnil skozi zobe.

— Ali ste že dolgo bolni? me vpraša starejša, ki je sedla vis-a-vis, kjer so prej sedeli moški, ki so pa sedaj zavzeli moje stojišče v koridorju.

— Že dolgo, dolgo, sem ječaje lagal.

— Aber lass ihn, pusti ga, Sara, ne smeš ga razburjati, je menila stara — le mirno zaspi, če morete.

In zaspal sem seveda sijajno.

Z velikim hrústem in ropotom je pridrvel vlak drugo jutro v Zagreb. Še v polusnu sem zaslišal sprevednikov klic: «Zagreb, Zagreb, glavni kolodvor!» Veselo skočim pokoncu, si pomanam oči, pripnem ovratnik, zagrabim kovčeg — židje so me medtem kar debelo gledali — in skočim z vagona, veselo pozdravljajo prijatelja, ki me je pričakoval.

— O saperlot, slišim za seboj žide, der Kerl war nicht krank, on ni bil bolan, prevaril nas je.

— Vi, čujte, vpije žid-debeluhar za menoj, kaj niste bolan?

— Sem že ozdravel, mu zavpijem in mu pomaham z roko v pozdrav.

Letos sem bil torej na boljšem. Stati mi ne bo treba in tudi glumiti ne. Vržem v kot svoj zvesti kovčeg (tega mi namreč niso še nikoli ukradli!) in stopim k oknu. Tako lepa noč je bila zunaj, da me je kar vlekel ven. Pa me ni zvalilo. Kratak žvižg in vlak je odkuril po splitskem polju proti Solinu. Ves čas sem stal ob oknu. Mimo nas beže Kaštelj — sedem jih je: Kaštel Sućurac, Gomilica, Kambelovac, Lukšić, novi in stari, takozvana Kaštelanska rivijera; poleg Dubrovnika najlepša in najrodovitnejša obala Dalmacije. Posebno le to, ko je padlo dovolj dežja, je povsod vse lepo zeleno. Oljke, fige, češnje in lepo obdelani vinogradi se vrstijo v nepregrdni daljavi tja do prelepega in starodavnega Trogira. Daleč na obzorju leže, velikim črnim lisam kakor kitom podobni polotoki in otoki: marjanski, braški, hvarski, soltski itd. In vse je oblitno z divno mesečino, kakor v pajčolan in tenčico zavito. Ob levi strani pa se lesketa nebroj lučic in odseva v mirni morski gladini razsvetljeni Split. Dolgo sem stal ob oknu in mrmral tisto narodno: «Oj zbogom, zbogom Splite — grade, oj zbogom!» V mislih pa mi je uhalo «na svidenje». Kmalu je vlak zavil v gorovje in pusto skalovje proti Perkoviću. Pokrajina je žalostna, monotona in dolgočasna. Kamen, goli kamen, pusti Kras.

Sedem v svoj kot. V kupeju je bilo poltemno. Gorela je namreč samo plava električna žarnica. Hotel sem prižgati belo žarnico, da bi lahko bolje videl svoje sopotnike ali bral časopis, pa me iz polteme povleče neka mehka roka za rokav: — Nikar pa ne, prosim vas — zaslišim nežni glasek. Ko sem bolje pregledal, sem opazil, da mi sedi nasproti mlad par. V drugem kotu je drmal star gospod, jaz sem se pa diskretno oddaljil v koridor. Dolgo sem se sprehajal in gledal skozi okno na drniško ravnino in na dalmatinsko Zagorje. Vlak je drvel po dalmatinskem Kosovu. Sama plodna zemlja — žito in sadno drevje. Na dalmatinskem Kosovem polju prebivajo Srbi, ki so se naselili v te kraje po propasti srbskega carstva na Kosovem polju v Srbiji. Bežali so pred krvoločnimi Turki. Odtod tudi ime: Dalmatinsko Kosovo. Ohranili so vse navade in običaje svojih dedov, vero in celo slikovito narodno nošo.

Zunaj v koridorju je postalo hladno. Stopil sem tiho v kupé in se stisnil molče v svoj kot. Al mislite, da sem mogel zaspati? Kaj šel iz polteme vis-a-vis so cmokali sladki poljubčki in poltiho šepetanje. Oj, ti preluba mladost, ti! Kljub temu pa so mi proti jutru zlezle oči skupaj in sem bil malo zadremal. Ko se prebudim — vlak je drdral skozi Liko — sta oba zakonca trdo spala. On je smrčal, na njenem licu pa je trepetal blažen nasmeš.

Kmalu se je bilo zdanilo. Bližali smo se Zagrebu. Nebo je bilo zastrto s sivimi oblaki in še predno je pripeljal vlak na zagrebško postajo, se je usul dež. Teško mi je bilo po Jadranu, po Splitu, po mesečini in jasnem nebu. Ti sivi, svinčeni oblaki tako čudno delujejo na človeško dušo. Vse je tako težko, megleno, temno. Tisto pesniško razpoloženje mine človeka v tem mračnem ozračju, tista svetloba in veselost v duši izgine, obzav dobi rasne, stroge poteze. Smeh ni več veder, nekako zmurnjen se mi zdi. Pa kako bi tudi ne bil! Saj je bilo zares hladno zunaj, da je bilo treba obleči površnik. In tako vreme me je spremljalo do Maribora. — (Dalej.)

Rado Pregarc.

To in ono

— Cene francoskega časopisja rastejo. Zveza lastnikov časopisja v Parizu je sklenila, da se radi naraščajoče gospodarske krize in padca franka povišajo cene časopisov. Časopisi se bodo podražili s 1. avgustom.

— Emile Coué, znameniti francoski psihopat, ki je izumil posebno metodo autosugestije za zdravljenje duševnih bolezni, je v Parizu umrl.

— Mednarodna delavska olimpiada, pri kateri sodeluje okrog 80.000 izvajalcev v vseh telovadnih in športnih panogah, se je v nedeljo otvorila na Dunaju.

Monopol nad grško produkcijo vžgalic je dobila neka švedska tovarna, ker je grški vladi posodila 1 milijon šterlingov za 8½% obresti.

— V preiskovalnem zaporu je izjavil Buretti, eden izmed obeh anarhistov, ki so ju prijeli zavoljo nameravanega atentata na španskega kralja, da so se hoteli tega le polastiti, da bi podprli zarotniško gibanje na Španskem, nikar pa ga niso hoteli umoriti. Tudi Acaso je izjavil isto. Oba zanikata, da bi bila soudeležena pri bančnih vlomih in pri umoru saragoškega nadškofa. Pravita, da si je njuno soudeležbo pri teh zločinih izmislila madridska vlada, zato, da bi ju Francozi njej izročili.

— 120 letal bo naročila sovjetska vlada v Italiji in na Nemškem za obrambo vzhodne sibijske meje.

— Pri zadnjem razsajanju v čehoslovaški zbornici so napravili za 240.000 Kč škodo, ki jo bodo morale sedaj plačati stranke tistih poslancev, ki so izzvali pretep.

Berzna poročila.

Trst, 5. julija.
Amsterdam 1120, Belgija 76, Francija 76.50, London 138.75, New York 28.50, Spanija 455, Švica 553, Atene 35, Berlin 675, Bukarest 13.25, Praga 84, Ogrska 0.0395, Dunaj 400, Zagreb 50. Uradna cena zlata (3. julija) 551 lir.
Vojnoškodninske obveznice 68.15.

DAROVI

V proslavo C. M. dne daruje ga. Marija Trebec L. 10.— «Solskemu društvu.»
Srčna hvala!

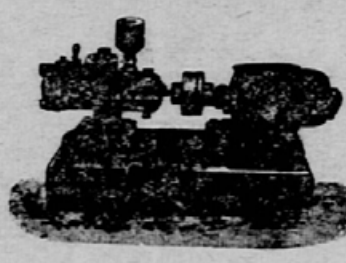
Ob priliki svojega imendana daruje g. Ciril Kočvar 5 L. «Solskemu društvu.»

V počastitev C. M. dneva darujejo «Solskemu društvu»: Flego Ivan — Skedenj — L. 10.— Marija Vouk — Trst — L. 5, Silvana Taučer L. 5.

Za poleno za C. M. kres darujejo: Ante, Jože in Mara, vsak po 2 liri, «S. D.»
Vsem darovalcem srčna hvala!

Naročaito in širite

„EDINOST“

Centrifugalne sesalke

za vsako tekočino, močne na vsako daljavo za zalivanje vrtov, za dobavo vode v hiše, vile, občine itd. Proracuni in ogledi na licu mesta brezplačno.

Specijalizirana tovarna sesalk VOGEL, Trst
Via Battisti 20. Tel. 33-84.

KRONE

po L. 2.10 komad
Zlato, briljante, platina, 20-kronske zlate komaje
kupi in plačuje po najvišjih cenah
Albert Povh — urarna
Trst, Via Mazzini 46

ZOBOZDRAVNIK

Dr. Lojz Kraigher
specijalist za zobe in usta
sprejema od 9-1 in od 3-7
ob nedeljah in praznikih od 9-12
v Gorici na Travniku št. 20

KRONE po 2.10
plačuje
ALOJZIJ POVH, Piazza Garibaldi 2
prvo nadstropje

Pazite na naslov
Pazite na naslov!

Zobozdravnik

Dr. Sardoč D.
ordinira v TRSTU
Via M. R. Imbriani 16, I. (prej Via S. Giovanni)
od 9-12 in od 5-7

VOZNI RED

CENTRALNA POSTAJA
TRST - TRŽIČ - CERVINJAN - BENETKE

Odhodi: 5.30; 6.10; 8.05; 10.05; 13.30; 14.55; 17.—; 18.—; 18.15; 19.30; 23.45.

Dohodi: 5.30; 8.10; 10.—; 11.05; 13.10; 14.15; 17.—; 18.25; 20.35; 23.25; 23.50.

TRST - GORICA - KORMIN - VIDEM

Odhodi: 5.40; 6.25; 7.10; 8.20; 12.45; 15.35; 17.30; 19.55.

Dohodi: 7.53; 8.55; 11.50; 14.35; 18.—; 19.—; 20.—; 22.55.

TRST - NABREŽINA - SV. PETER - POSTOJNA

Odhodi: 1.—; 5.05; 7.—; 9.25; 11.30; 14.45; 16.30; 18.40; 19.45; 20.20; 21.05.

Dohodi: 4.—; 7.—; 7.35; 8.30; 9.15; 11.25; 12.35; 16.42; 18.43; 20.15; 21.35; 23.10.

DRŽAVNI KOLODVOR
TRST - BUJE - POREČ

Odhodi: 5.—; 10.—; 13.55; 18.25.
Dohodi: 7.50; 12.15; 18.10; 21.15.

TRST - GORICA - PODBRDO

Odhodi: 6.10; 6.50; 12.—; 17.35; 18.35.
Dohodi: 7.37; 11.51; 15.35; 21.25; 22.40.

TRST - HERPELJE - PULA

Odhodi: 5.20; 11.55; 12.30; 19.05.
Dohodi: 7.32; 9.50; 16.04; 21.32.

JUGOSLAVIJA

Spodnji Stajer 3 km od žel. postaje se prodaja 2 vrsta mineralne vode. Vpeljana industrija, skladišča, več hiš s pohištvom, zemljišče. Velika rentabilnost, cena Din. 400.000.—. Pojasnila daje Dr. Černe Ivan, Ljubljana, Visavis kavarne Union. (787)

JAKOB BEVC

urarna in zlatarna
Trst, Campo S. Giacomo 5

Zlato kupuje v vsaki množini po najvišjih cenah
Krona plačuje višje kot vsi drugi.
Zaloga raznovrstnih ur in zlatarino. (672)

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrovana zadruga z omejenim poroštvom
uraduje v svoji lastni hiši
ulica Torrebianca 19, I. nadst.

Sprejema navadne hranilne vloge na knjižice, vloge na tekoči račun in vloge za čekovni promet, ter jih obrestuje

po 4%

večje in stalne vloge po dogovoru.
Sprejema „Dinarje“ na tekoči račun in jih obrestuje po dogovoru.

Davek od vlog plača zavod sam.

Daje posojila na knjižice, menice, zastave in osebne kredite. — Obrestna mera po dogovoru.

Na razpolago varnostna celica (safe)

Uradne ure za stranke od 8½ do 13

In od 16 do 18

Qb nedeljah je urad zaprt.

Štev. telef. 25-67. 690

Najstarejši slov. denarni zavod

Telefon št. 16

Ustanovljena 1. 1889.

Poštni ček. 10.533

Mestna Hranilnica Ljubljanska

(GRADSKA ŠTEDIONICA)

LJUBLJANA — Prešernova ulica — LJUBLJANA

Stanje vložnega denarja:
nad 200 milijonov dinarjev nad 800 milijonov kron

sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun, in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju. Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odповedi v tek. računu najvišje mogoče obresti.

Jamsivo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo. Uprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar nedoletnih, župnijski uradi cerkveni in občine občinski denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen.

Hranilnica daje posojila po nizki obrestni meri na posestva in menice.

Predno kaj nakupite, obiščite

Veliko skladišče pohištva

ALESSANDRO LEVI MINZI

Via Rattori št. 1 — Via Makanton št. 7-13

Spalna sobe, obedne sobe, posamezni kosi pohištva v veliki izbi.

TISKARNA „EDINOST“ TRSTU

Izvršuje vsa tiskarska dela v najmodernejšem stilu kakor tudi v večbarvnem tisku. Razpolaga z najmodernejšimi stroji, črkami, Linotype, stereotypjo ter rotacijskim strojem. Vsa naročila se izvršujejo točno in po zmernih cenah.

Ulica S. Francesco d'Assisi 20

IZŠEL JE: Roman v treh delih

MOČ PRETEKLOSTI

Spisala V. J. Križanovska.
Iz rušnice prevedel IVAN VOUK.

Cena L. 6.—, po pošti priporočeno L. 7.40. V inozemstvo L. 8.60 proti vnaprej poslanemu znesku. — Roman je izdal iz založila Tiskarna Edinost. — Prodaje: Tiskarna Edinost v Trstu, Via S. Francesco 20/1, — Knjigarna J. Stoka, Via Milano 37 in Zen. dobr. združenje v Trstu, Nar. Knjigarna, Gorica, Carducci 7. — Kraigher Josip, Postojna.

Vezano v originalne platnice (cena L. 10.—) se dobi v knjigarni STOKA.

LUIGI GREGORICH

TRST — VIA GINNASTICA ŠT. 15

SLOVENC!
Ne pozabite, da ima tvrtka „Old England“
Trst, Corso V. E. III, 26
nasproti zastavljalnici
Izgotovlj. obleke
površnike
tu-in inozemsko blago
Lastna krojačnica I. reda
Govori se slovensko

Oglasi v „Edinosti“

imajo

najboljši uspeh